

Soạn văn lớp 9:

Bài Chiếc lược ngà

Tóm tắt:

Ông Sáu xa nhà đi kháng chiến. Mãi đến khi con gái lên tám tuổi, ông mới có dịp về thăm nhà, thăm con. Bé Thu không nhận ra cha vì vết sẹo trên mặt làm cha không giống trong bức ảnh chụp chung với má. Em đối xử với ba như người xa lạ. Đến lúc Thu nhận ra cha, thì cũng là lúc ông Sáu phải ra đi. Tại khi căn cứ, người cha dồn hết tình cảm yêu quý, nhớ thương con vào việc làm chiếc lược bằng ngà voi để tặng cô con gái bé bỏng. Trong một trận càn, ông hy sinh. Trước lúc nhắm mắt ông còn kịp trao cây lược cho người bạn để gửi cho con.

Bố cục:

- Phần 1 (từ đầu...*từ từ tuột xuống*): Tình cảm bé Thu và ông Sáu trong ba ngày ông được nghỉ phép.
- Phần 2 (còn lại): Ở khu căn cứ, ông Sáu làm chiếc lược ngà tặng con.

Đọc hiểu văn bản

Câu 1 (trang 202 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

Các tình huống:

- Tình huống không chịu nhận ba của bé Thu.
- Tình huống anh Sáu hứa sẽ mang về tặng con một cây lược. Những ngày chiến đấu trong rừng, anh Sáu cặm cụi làm chiếc lược ngà cho con gái. Chiếc lược đã làm xong nhưng chưa kịp trao cho con gái thì anh hi sinh.

Câu 2 (trang 202 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

- Diễn biến tâm lí, hành động của bé Thu trong lần gặp cha cuối cùng:
 - + Trước khi nhận ra cha: Ngơ ngác, sợ hãi khi mới gặp cha, tròn mắt, lạnh lùng nhìn như người xa lạ, tái mặt chạy đi kêu má. Bướng bỉnh ương ngạnh khi ở nhà với cha.

+ Khi nhận ra cha: Trần trọc suy nghĩ khi nghe bà giải thích về vết sẹo. Lúc thấy cha chuẩn bị ra đi, khuôn mặt bé Thu nghĩ ngợi xa xăm, rồi chạy tới ôm cha thắm thiết.

- Tính cách bé Thu: Tình cảm mạnh mẽ sâu sắc, rất dứt khoát, rạch ròi. Có nét cá tính cứng cỏi đến ương ngạnh nhưng vẫn là đứa trẻ hồn nhiên, ngây thơ.

- Nghệ thuật miêu tả tâm lí: Miêu tả diễn biến tâm lí thành công, từ chỗ Thu ngạc nhiên hoảng sợ đến lạnh lùng, cuối cùng là sự bùng nổ yêu thương do bị dồn nén. Tác giả rất am hiểu tâm lý trẻ em, yêu mến, trân trọng những tình cảm trẻ thơ.

Câu 3 (trang 202 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

- Tình cảm sâu đậm của ông Sáu đối với con: Nôn nóng gặp mặt con, khao khát được nghe tiếng gọi “Ba ơi!”, tìm kiếm kỉ vật tặng cho con.

- Nét đẹp trong tâm hồn của người cán bộ cách mạng: Họ không chỉ là người thiết tha yêu quê hương, đất nước, sẵn sàng hi sinh cho Tổ Quốc mà còn yêu thương gia đình con cái hết mực với tình yêu vô cùng đẹp đẽ và cao thượng.

Câu 4 (trang 202 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

- Ngôi kể: Ngôi thứ nhất qua lời kể của nhân vật “tôi” - bạn thân ông Sáu.

- Tác dụng: Tạo tính khách quan chân thực và thể hiện quan hệ gắn bó giữa những người đồng chí trong chiến đấu.

Luyện tập

Câu 1 (trang 203 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

Bé Thu khi chưa nhận ra cha thì hết sức lạnh lùng, bướng bỉnh. Khi nhận ra cha thì tình cảm như sóng lũ trào dâng. Điều đó thể hiện sự yêu ghét rạch ròi, phân minh, một tính cách bản lĩnh vững vàng của cô bé dù mới tám tuổi.

Câu 2 (trang 203 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

Theo lời hồi tưởng của bé Thu:

Cha tôi xa nhà đi kháng chiến. Mãi đến khi tôi lên tám tuổi, cha mới có dịp về thăm nhà, thăm tôi. Tôi không nhận ra cha vì vết sẹo trên mặt làm cho tôi thấy không giống với cha trong bức ảnh chụp chung với má. Tôi đối xử với cha như

người xa lạ. Đến lúc tôi nhận ra cha, thì cũng là lúc cha phải ra đi. Tại khu căn cứ, cha tôi dồn hết tình cảm yêu quý, nhớ thương vào làm chiếc lược bằng ngà voi để tặng tôi. Trong một trận càn, ông hy sinh. Trước lúc nhắm mắt ông còn kịp trao cây lược cho người bạn để gửi cho tôi.